

Zakres wiedzy i umiejętności oraz wykaz literatury Wojewódzkiego Konkursu
Przedmiotowego z Języka Niemieckiego dla uczniów szkół podstawowych województwa
śląskiego w roku szkolnym 2025/2026

I. Cele konkursu

1. Doskonalenie kompetencji językowych uczniów szkół podstawowych.
2. Pogłębienie wśród uczniów szkół podstawowych wiedzy dotyczącej krajów niemieckiego obszaru językowego.
3. Mobilizowanie uczniów szkół podstawowych do samodzielnej i systematycznej pracy.
4. Stworzenie uczniom szkół podstawowych możliwości sprawdzenia się w rywalizacji z innymi uczniami.
5. Motywowanie nauczycieli oraz szkół do podejmowania różnorodnych działań względem uczniów uzdolnionych.

II. Zakres wiedzy

I STOPIEŃ

- Zarys historii, geografii, kultury oraz tradycji Niemiec.

Literatura: Willkommen bei uns: Landeskundliche Aspekte der deutschsprachigen Länder.

III. Zakres umiejętności

I STOPIEŃ

1. Posługiwanie się środkami językowymi (leksykalnymi, gramatycznymi i ortograficznymi)

Zakres środków leksykalnych

CZŁOWIEK np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania

MIEJSCE ZAMIESZKANIA np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu

EDUKACJA np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się, przybory szkolne, oceny szkolne, zajęcia pozalekcyjne

PRACA np. popularne zawody i związane z nimi czynności i obowiązki

ŻYCIE PRYWATNE np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości

ŻYWIENIE np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, lokale gastronomiczne

ZAKUPY I USŁUGI np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie

PODRÓŻOWANIE I TURYSTYKA np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie

KULTURA np. dziedziny kultury, tradycje i zwyczaje, media

SPORT np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu

ZDROWIE np. samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie

NAUKA I TECHNIKA np. korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych

ŚWIAT PRZYRODY np. pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, krajobraz

ŻYCIE SPOŁECZNE np. struktura państwa

2. Zakres środków gramatycznych

RODZAJNIK

- Użycie rodzajnika nieokreślonego

- Użycie rodzajnika określonego
- Użycie rzeczownika bez rodzajnika
- RZECZOWNIK
- Deklinacja (mianownik, biernik, celownik)
- Tworzenie liczby mnogiej
- Rzeczowniki złożone
- Rzeczowniki określające zawód i wykonawcę czynności
- Rzeczowniki tworzone od czasowników
- Rzeczowniki tworzone od przymiotników, imiesłówów i liczebników
- ZAIMEK
- Zaimki osobowe
- Zaimek nieosobowy
- Zaimek zwrotny
- Zaimki dzierżawcze
- Zaimki pytające
- Zaimki nieokreślone
- PRZYMIOTNIK
- Przymiotnik jako orzecznik
- Regularne i nieregularne stopniowanie przymiotnika
- LICZEBNIK
- Liczebniki główne
- Liczebniki porządkowe
- Liczebniki mnożne i nieokreślone, np. dreimal, viel
- PRZYSŁÓWEK
- Przysłówki czasu i miejsca
- PRZYIMEK
- Przyimki z celownikiem
- Przyimki z biernikiem
- Przyimki z celownikiem lub biernikiem
- CZASOWNIK
- Formy czasowe Präsens, Perfekt
- Czasowniki posiłkowe sein, haben, werden
- Czasowniki regularne i nieregularne
- Czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone
- Czasowniki zwrotne
- Formy imiesłowowe czasownika: Partizip II
- Tryb rozkazujący
- SKŁADNIA
- Zdanie pojedyncze: oznajmujące, pytające, rozkazujące
- Szyk wyrazów: prosty, przestawny oraz szyk zdania podrzędnie złożonego
- Przeczenia nein, nicht, kein, nie, niemals
- Zdania złożone współrzędnie ze spójnikami aber, dann, denn, oder, und
- Zdania złożone współrzędnie ze spójnikami sondern, deshalb, sonst
- Zdania podrzędnie złożone:
 - zdania dopełnieniowe ze spójnikami dass
 - zdania dopełnieniowe z zaimkami pytającymi np. wer, was, wann, wo
 - zdania okolicznikowe przyczyny ze spójnikami weil, denn
 - zdania okolicznikowe czasu ze spójnikiem wenn

- zdania warunkowe rzeczywiste: wenn + Präsens
- zdania porównawcze: so wie, als

3. Rozumienie prostych wypowiedzi pisemnych (np. listy, e-maile, SMS-y, kartki pocztowe, napisy, broszury, ulotki, jadłospisy, ogłoszenia, rozkłady jazdy, historyjki obrazkowe z tekstem, artykuły, teksty narracyjne, recenzje, wywiady, wpisy na forach i blogach, teksty literackie), w zakresie następujących umiejętności szczegółowych:

- określanie głównej myśli tekstu lub fragmentu tekstu; określanie intencji nadawcy/autora tekstu;
- określanie kontekstu wypowiedzi (np. nadawcy, odbiorcy, formy tekstu, czasu, miejsca, sytuacji);
- znajdowanie w tekście określonych informacji; rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu;
- układanie informacji w określonym porządku;
- rozróżnianie formalnego i nieformalnego stylu tekstu.

4. Tworzenie wypowiedzi pisemnych, np. notatki, ogłoszenia, zaproszenia, życzeń, wiadomości, SMS-a, pocztówki, e-maila, historyjki, listu prywatnego, wpisu na blogu, w zakresie następujących umiejętności szczegółowych:

- opis ludzi, zwierząt, przedmiotów, miejsc i zjawisk;
- opowiadanie o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
- przedstawianie faktów z przeszłości i teraźniejszości;
- przedstawianie intencji, marzeń, nadziei i planów na przyszłość;
- opis upodobań; wyrażanie i uzasadnianie swoich opinii, przedstawianie opinii innych osób;
- wyrażanie uczuć i emocji;
- stosowanie formalnego lub nieformalnego stylu wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

5. Reagowanie w formie tekstu pisanego, np. wiadomość, SMS, list prywatny, e-mail, wpis na czacie/forum, w typowych sytuacjach:

- przedstawianie siebie i innych osób;
- nawiązywanie kontaktów towarzyskich;
- rozpoczynanie, prowadzenie i kończenie rozmowy;
- uzyskiwanie i przekazywanie informacji i wyjaśnień (np. wypełnienie formularza/ankiety);
- wyrażanie swoich opinii, pytanie o opinie, zgadzanie się lub nie zgadzanie się z opiniami;
- wyrażanie swoich upodobań, intencji i pragnienia, pytanie o upodobania, intencje i pragnienia innych osób;
- składanie życzeń i gratulacji, odpowiadanie na życzenia i gratulacje;
- zapraszanie i odpowiadanie na zaproszenie;
- proponowanie, przyjmowanie i odrzucanie propozycji, zachęcanie;
- prośenie o radę i udzielanie rady;
- pytanie o pozwolenie, udzielanie i odmawianie pozwolenia;
- nakazywanie, zakazywanie, instruowanie;
- wyrażanie prośby oraz zgody lub odmawianie spełnienia prośby;

- wyrażanie uczucia i emocji (np. radość, smutek, niezadowolenie, zdziwienie, nadzieję, obawę);
- stosowanie zwrotów i form grzecznościowych.

6. Przetwarzanie prostych tekstów pisemnie:

- przekazywanie w języku niemieckim informacji zawartych w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);
- przekazywanie w języku niemieckim lub polskim informacji sformułowanych w języku niemieckim;
- przekazywanie w języku niemieckim informacji sformułowanych w języku polskim.

IV. Proponowana literatura

I STOPIEŃ

Podręczniki do nauczania języka niemieckiego dla szkół podstawowych: Wir Smart neu część 1, 2 i 3, Magnet smart 1 oraz Magnet smart 2 Wydawnictwo Klett

Willkommen bei uns: Landeskundliche Aspekte der deutschsprachigen Länder autor Iris Faigle

Testy konkursowe Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Języka niemieckiego dla uczniów szkół podstawowych z lat wcześniejszych

Testy konkursowe Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Języka niemieckiego dla uczniów gimnazjów